

SLO-GAN

Wydanie specjalne...

Tony Halik, właściwie Mieczysław Sędzimir Antoni Halik. Urodzony 24 stycznia 1921 r. w Toruniu. Polski podróżnik, dziennikarz, pisarz, fotograf, autor programów telewizyjnych o tematyce podróżniczej. Zmarł 23 maja 1998 r. w Warszawie. Jako Polak, na długo bez wątpienia pozostanie w naszej pamięci ...

Co ciekawego w gazetce...

- Biografia naszego patrona.
- Kalendarium życia Tonego Halika.
- Podróże.
- Ostrołęka i Kurpie.
- Toruń.
- Wiersze pisane przez naszych rówieśników.
- Krzyżówka.

Spis treści

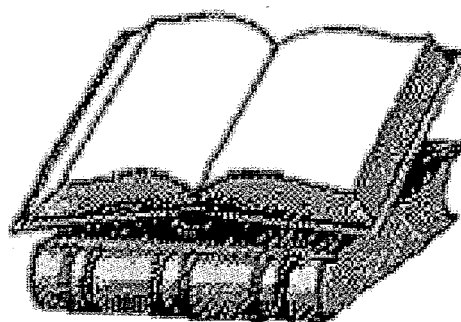
Co ciekawego w gazetce??

Strona 3	Kilka epizodów z życia T. Halika
Strona 4	Toruń-mała Ojczyzna T. Halika
Strona 5	Kalendarium
Strona 6-7	Podróże T. Halika
Strona 8	Ostrołęka i Kurpie – bliskie T. Halikowi
Strona 9	Przygoda
Strona 10	Wiesze naszych rówieśników
Strona 11	Krzyżówka
Strona 12	Mapka

SLO-GAN Wydanie Specjalne – redagował zespół:
k.ch. i a.k. (redaktor naczelny)

Redaktorzy:

- ✓ a.ł.
- ✓ m.ch.
- ✓ p.k.
- ✓ k.l.
- ✓ i.w.
- ✓ r.r.
- ✓ d.m.
- ✓ a.ż.
- ✓ k.z.

Kilka epizodów z życia T. Halika

Tony Halik urodził się 24 stycznia 1921 w Toruniu jako Mieczysław Sędzimir Halik, syn Zbigniewa i Heleny (z domu Krasuckiej) – właścicieli majątków ziemskich Tupadło, potem Zabin. Rodzice postanowili jednak, że ich pierwsze dziecko urodzi się w Toruniu – po porodzie wrócili do rodzinnego majątku. Później przeprowadzili się do Płocka. Po raz pierwszy zakosztował przygody, gdy skończył 14 lat, w czasie wakacji. Wbrew woli ojca popłynął jako flisak na tratwie z Płocka do granicy Wolnego Miasta Gdańska. Wyprawie przeszkodziła Straż Graniczna, która pod eskortą odstawiła go do domu. Ukończył słynną szkołę Małachowiankę w Płocku – najstarsze gimnazjum w Polsce, powstałe w 1180 roku.

Po wybuchu II wojny światowej Halik przedostał się przez Zaleszczyki do Rumunii i następnie do Francji, gdzie wstąpił do Wojska Polskiego. Następnie trafił do Wielkiej Brytanii, gdzie służył w Polskich Siłach Powietrznych.

Wówczas po raz pierwszy zetknął się z kamerą, filmując samoloty (również zestrzeliwane). Sam został zestrzelony przez Niemców w okolicach kanału La Manche. Pomoc dotarła dopiero po czterech godzinach i wyłowionego z wody, przemarzniętego i nieprzytomnego zawieziono go do szpitala w Szkocji. W czasie rekonwalescencji wysyłał listy do przyjaciela w Londynie, w których opisywał swoje wojenne losy. Listy te były drukowane w jednym z angielskich czasopism, a Halik polubił dziennikarstwo. Po powrocie do zdrowia Halik wrócił do lotnictwa, ale został ponownie zestrzelony nad Francją. Uratował życie lądując na spadochronie na pewnej farmie, gdzie schronienia udzieliła mu dziewczyna o imieniu Pierrette. Halik przyłączył się potem do Ruchu Oporu. W 1943 roku dzięki pomocy francuskich partyzantów Halik dostał się przez Hiszpanię z powrotem do Wielkiej Brytanii. Po wojnie, w 1946 roku, wziął ślub z Pierrette Andrée Courtin, dziewczyną, która udzieliła mu schronienia we Francji. Został odznaczony francuskim Krzyżem Wojennym (Croix de Guerre). Za męstwo otrzymał też brytyjskie i polskie odznaczenia wojskowe. Został wysłany z Anglii do Afryki, jako budowniczy mostów pomocniczych lądowisk. W Kenii zetknął się po raz pierwszy z plemionami o kulturze odległej od europejskiej. W Afryce zdobywał pierwsze doświadczenia w filmowaniu dzikich zwierząt.

Tony Halik zmarł 23 maja 1998 w Warszawie po długiej chorobie. Został pochowany na Cmentarzu Bródnowskim w grobie rodzinnym obok Jadwigi Zbańskiej, primo voto Górskiej, matki Elżbiety Dzikowskiej. W 2002 roku wykonano pomnik z granitu, na którym widnieje krzyż z zawieszonym na nim plecakiem – autorem jest polski rzeźbiarz profesor Gustaw Zemła. W 2003 roku w Toruniu powstało Muzeum Podróżników im. Tony Halika – większość eksponatów pochodzących z ich wspólnych wypraw podarowała Elżbieta Dzikowska, która stale je uzupełnia. W Chałupach i Pucku odbywają się doroczne regaty łodzi kaszubskich jego imienia.

*Tony Halik był osobą niezwykle popularną i obecnie jego nazwisko przeniknęło również do kultury graffiti pod postacią krótkiego napisu *Tu byłem. Tony Halik*.*

Toruń...

Toruń założono w czasach średniowiecza.

Dokument lokacyjny dla tego miasta został wystawiony 28 grudnia 1233 r. przez wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego Hermana von Salza i preceptora na Słowiańszczyznę i Prusy Hermana Balka. Toruń został, zatem założony przez Krzyżaków i podlegał ich zarządowi aż do 1454 r., kiedy w ramach tzw. inkorporacji został włączony w granice Rzeczypospolitej (za czasów króla Kazimierza Jagiellończyka).

Miasto uniknęło w swojej burzliwej historii zniszczeń o totalnym zasięgu. Wiele zachowanych średniowiecznych zabytków wykonano zgodnie z kanonem gotyckim.

Archeolodzy udowadniają, że na terenie dzisiejszego miasta- Toruń już 9 tysięcy lat temu, w czasach kultury świderskiej, istniało tu pierwsze osadnictwo. Dowodem na to mają być rozmaite narzędzia krzemienne, które zobaczyć można dziś w Muzeum w Toruniu.

Toruń jest jednym z najlepiej rozpoznawalnych i kojarzonych miast w Polsce. Zawdzięcza to swojej długiej historii, strategicznej lokalizacji, zachowanemu zabytkom, a przede wszystkim wyrazistym postaciom, które wpływały na powstanie historycznego i współczesnego wizerunku miasta.

Najważniejszymi znakami rozpoznawczymi Torunia są:

Mikołaj Kopernik - rodowity torunianin, osobowość renesansowa, najsłynniejszy naukowiec w dziejach Polski, twórca astronomicznego przewrotu opartego o teorię heliocentryczną.

Gotyk toruński - Toruń posiada po Krakowie największą w Polsce liczbę zachowanych, autentycznych zabytków gotyckich i najlepiej zachowany zespół gotyckiej architektury mieszkalnej w Europie północnej. Układ przestrzenny toruńskiej starówki, w tym siatka ulic, został zachowany w stanie zbliżonym do pierwotnego, czyli średniowiecznego. Najważniejsze zabytki gotyckie miasta (ratusz i kościoły) reprezentują sobą arcydzieła ludzkiego geniuszu twórczego.

Pierniki toruńskie - najsłynniejszy produkt wytwarzany od stuleci w Toruniu i jeden z najsłynniejszych polskich produktów spożywczych.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika - największa i najbardziej prestiżowa uczelnia Polski północnej. Jej działalność jest jednym z elementów współczesnej kontynuacji w Toruniu naukowych tradycji kopernikańskich.

W Toruniu znajduje się największa - po Krakowie - liczba autentycznych zabytków sztuki i architektury gotyckiej w Polsce. Gotyk jest znakiem rozpoznawczym Torunia. Dlatego oficjalnym hasłem promocyjnym miasta są słowa: "Toruń - gotyk na dotyk".

Najsłynniejszym produktem wytwarzanym w Toruniu są pierniki toruńskie. Tradycja wypieku w mieście Kopernika tych aromatycznych ciastek jest niemal tak długa jak historia tego miasta. Mówi się, że żaden z turystów nie może wyjechać z tego

miasta, kiedy nie nacieszy swojego podniebienia przepyszными, oryginalnymi piernikami Toruńskimi.

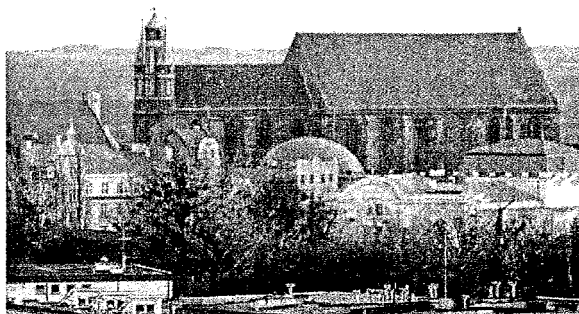
Toruń - jak każde miasto z bogatą historią - ma swoje magiczne miejsca.

Turyści i torunianie wskazują na zaułek opodal Krzywej Wieży, łuki między kamienicami ul. Ciasnej, rozległy Bulwar Filadelfijski, cały obieg Rynku Staromiejskiego, zawsze tłumną ul. Szeroką, przituloną do Starówki Dolinę Marzeń.

Do toruńskich klimatów należą także

tradycyjne spotkania pod pomnikami Flisaka, grającego na skrzypcach zabo oraz Mikołaja Kopernika - tego, który "wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię". W mieście narodzin wielkiego astronoma naturalną rzeczą dla setek tysięcy widzów jest także wizyta na seansach toruńskiego Planetarium.

W tak pięknym, zjawiskowym mieście urodził się i uczęszczał do gimnazjum im. Anny Jagiellonki -Tony Halik, właściwie Mieczysław Sędzimir Antoni Halik- polski podróżnik, dziennikarz, pisarz, operator filmowy, fotograf, autor programów telewizyjnych o tematyce podróżniczej.

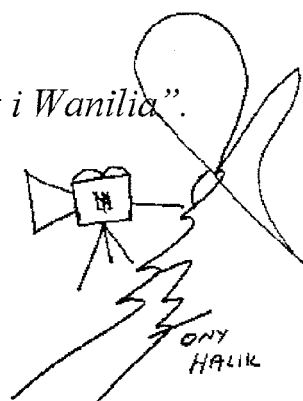

Kalendarium T. Halika

24.01.1921- urodził się w Toruniu.

23.05.1998- zmarł w Warszawie.

- 1946-** po II wojnie wziął ślub z Pierrette Andree Coutin (dziewczyna ,która uratowała mu życie).
- 1954-** przyjął obywatelstwo argentyńskie aby móc swobodnie podróżować.
- 1976-** razem z żoną i prof. Edmundo Guillenem byli pierwszymi Polakami, którzy dotarli do legendarnej stolicy Inków-Vilcabamby.
- 1950-** zaczął pracować dla amerykańskiej sieci TV (NBC).
- 1957-** rozpoczął najstłynniejszą podróż z żoną z Ziemi Ognistej do Alaski(1536 dni).
- 1959-** podczas podróży urodził się ich syn Ozana.
- 1962-** na zakończenie podróży za kręgiem polarnym wbili w ziemię dwie flagi :Polski i Argentyny.
- 1960-70-**w Meksyku był korespondentem NBC na Amerykę Łacińską.
- 1972-** za film ukazujący ludobójstwa brazylijskich plemion zdobytych w USA „The Humanista Prize”.
- 1974-** poznał E. Dzikowską (obecną żonę)(Pierette została w Meksyku,gdzie mieszka do dziś).
- 1975-** otrzymał medal za zasługi dla miasta Farcnia.
- 1987-88-** opłynął świat na pokładzie żaglowca.
- 1978-** latał również na bajerach.
- 1985-** Złoty Elan (z E Dzikowską).
- 1985-** zasłużony dla miasta.
- 1986-** Wiktor (z E Dzikowską).
- 1993-** wyróżnienie od telewizji Polskiej za cykl „ Pieprz i Wanilia”.

Miasto Goias....

Pokłady złota wydawały się wyczerpane. Wylawiacze złota-Garimpeiros postanowili udać się na inne tereny w poszukiwaniu cennego kruszczu. Przemieszczali się na północ kraju. Dotarli na pustynny brzeg rzeki Toncantins lecz i tam nie dostali tego, po co przyjechali.

Pewnego dnia jeden z poszukiwaczy zobaczył na brzegu rzeki lśniący kamyk. Był to pierwszy odnaleziony diament, który spowodował najazd Garimpeiros w to miejsce.

Miejscowi tubylcy bacznie przyglądali się pracy białych ludzi, śledzili każdy ich ruch. Określali ich mianem szaleńców. Szwantów szczególnie zainteresowały zwierzęta- muły, które dźwigały dobytek przyjezdnych. Zwierzęta te stały się ofiarami miejscowych ludów. Biali w zemście zaczęli strzelać do Indian. Tak rozpoczęła się wojna Szwantów z przybyszami z "cywilizowanego" świata....Ginęło wiele niewinnych osób, w tym kobiety i dzieci. Biali przegrywali, stopniowo zaczęli się wycofywać. Jednak nadal bardzo liczne były rozboje i morderstwa. Plemię Szwantów zdawało się być groźnym rywalem. Strach wśród przyjezdnych zwiększał widok grobów i krzyży znajdujących się na tych terenach.

Czy nie można było zawrzeć pokoju i przyjaźni z tubylcami? Na tereny przybywała dobrze uzbrojona ekspedycja pod dowództwem porucznika Jose Manuela da Almeidy. Towarzyszyła mu grupa Kaiapów - wielkich nieprzyjaciół plemienia Szwantów. Rozbili obóz na brzegu rzeki. Wzięli ze sobą jeńca z wrogiego plemienia. Przekonali go, że są przyjaźnie nastawieni- wręczyli mu podarki dla Szwantów, a sami pozostali, by oczekiwać poselstwa w misji pokojowej. Wśród plemienia zrodziły się wątpliwości, czarnoskórzy z podejrzeniem patrzyli na otrzymane prezenty. Zrodziło się wiele wątpliwości, lecz wyjście było proste: lepiej zaatakować jako pierwsi niż zostać zaatakowanym. Nocą setki Szwantów zbliżało się do obozu. Byli gotowi do ataku, ale ich obecność wykryli Kaiapowie, którzy mieli do dyspozycji broń palną, o wiele silniejszą od broni przeciwników. Przed tą oczywistą porażką Indian uchronił ich komendant obozu. Szwanci byli zdezorientowani. Stracili okazję ataku przez zaskoczenie. Nie wiedzieli co mają zrobić. Wszczytać walkę czy uciekać!?

Kacyk Kaiapów wygłosił przemówienie, w którym opisał siłę jego wojsk. Chciał zmusić Szwantów aby rzucili broń. Zawarto pokój. Wojownicy Szwantów pod wodzą porucznika Almeida udali się do Goias. Obiecano im jado i podarunki gdy tylko dotrą na miejsce. Rzesze Szwantów wraz z rodzinami i dobytkiem przeprawiało się przez Rzekę Śmierci.

Wojownicy, którzy udali się na tą wyprawę odwiedzili osadę brodaczy. Byli szczęśliwi, widzieli rzeczy których dotąd nie spotkali... widzieli ludzi, okrytych cienkimi tkaninami, kobiety w ogromnych kapeluszach. Zmierzali dalej do nieznanej ziemi.

Szli z uczuciem przyjaźni do białoskórych. Celem podróży było miejsce, gdzie urzędował gubernator Tristao da Cunha. Na wieść o liczności indian martwił się, że nie będzie w stanie wykarmić tak liczego plemiona. Bał się również próby zawładnięcia całym stanem. Poleciał podzielić Szawantów na mniej liczne grupy, zdając sobie sprawę że w ten sposób łatwiej będzie zapewnić im żywność. Indianie nie zgodzili się na rozstanie z współplemieńcami. Na wieść o tym w osadzie białych wybuchła panika, mieszkańcy porzucali swoje dobytki. Władze postanowiły przydzielić Szawantom wioskę o nazwie Pedro III. Zamieszkało w niej 5 tys. ludzi. Po pewnym czasie zaczęło brakować zwierząt łownych, a nad wioskę docierały liczne choroby. Indianie zmuszeni byli do napaści na okoliczne osady w celu zdobycia pokarmu. Pewnego dnia do wioski przybył biały człowiek. Obdarowywał mieszkańców fajkami, w których znajdował się cyjanek. Przekonywał że wyleczy to ich choroby. Uśmiercił tym samym 500 Szawantów. Pozostali mieszkańcy zostali zaatakowani przez wojska białych. Prawie całe plemię wyginęło, tylko nieliczni dotarli do uwielbianej górzystej ojczyzny. W sercach Szwantów zrodziła się nienawiść do białych ludzi. Zaczęła się kolejna okrutna wojna...

Noc w Machu Picchu

Tony Halik wraz ze swoim towarzyszem rozbili obóz w ruinach zamku. Próbowali schronić się przed turystami aby mieć dobre warunki do pracy. Przybyli w to miejsce aby podziwiać okolicę i zdobyć informacje o duchu księżniczki inkaskiej, uwięzionej przez Synów Słońca.

Byli zauroczeni aurą która rozpościerała się nad owym miejscem. Historia Machu Picchu kojarzy się z legendą.

Dwa tysiące lat temu, na małym tarasie usytuowanym na szczycie stromej góry mieszkali smagli ludzie o nagich torsach. Ludzie ci usiłowali podporządkować sobie innych. Mieszkali tu tylko kapłani i szlachta, korzystając z żywności dostarczanej im przez niewolników z dolin. Księżyc oświecił na chwilę Intihuanę- wielką świątynię, centralny punkt Machu Picchu. W białej poświacie nocnej wyobrażenia przywołuje obraz kapłanów otaczających wielki kamień Słońca, którego cień określał pory roku i losy narodu. W owych wielkich dniach Machu Picchu na zielonej murawie roili się żołnierze, rolnicy i cała ludność, która przybyła tu by stanąć przed obliczem Inki. Ludzie pragnęli dostać się do jednego miejsca prowadzącego do Machu Picchu, którego strzegli strażnicy. Do miejsca tego prowadziła stroma ścieżka ze stopniami. Nie było tu głodu ani nędzy. Wszystko co rodziła ziemia, należało do boga-księżniczki Inki. Organizowano wyprawy, które miały pomóc dostarczyć nowych niewolników i zagarnąć podbitą ludność.

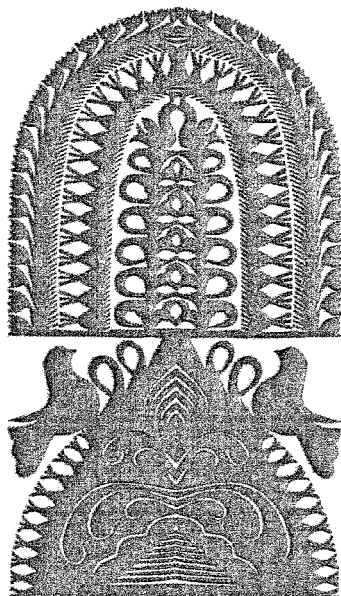
Rolnicy składali ofiary księżniczce. Artyści w złocie albo kamieniu

wykonywali rzeźby bogów. W miastach odbywała się także nauka młodzieńców, którzy chcieli wyuczyć się do zawodu, albo doskonalić w sztuce. Księżyc oświecił wrota Świątyni Żmiji. Kult żmiji, która symbolizowała złe moce, wykorzystywany był przez ludzi potrafiących wykorzystać potęgę lęku. Do nich także należało dogłębne więzień. Jedną z córek Inki- młoda i piękna Cusi zakochała się w jednym z generałów imieniem Olanta, który nie był szlachcicem, dlatego nie otrzymała pozwolenia na małżeństwo. Z ich wielką miłości zrodziła się córka. Olanta zbuntował się przeciw Ince, zbudował twierdzę by przeciwstawić się siłom królewskim. Córeczkę rozłączono z matką i przekazano jej we władanie wielkiemu kapłanowi, który zamknął ją w Świątyni Żmiji. Olanta przekazał Cusi wiadomość przyniesioną przez kondora. Ptak oddał księżniczce kwiat begonii, symbol miłości. Wówczas pośród murów więzienia, pokrytych złotymi płytami i kosztownymi tkaninami przyszła na świat druga córka. Kapłani odebrali jej dziecko i zostawili je żmijom jako owoc bezprawnej miłości. Zrospaczona matka przeklęła Machu Picchu, a bogowie wysłuchali ją. Od tego czasu wokół mista kwiatnie begonia, która czyni tę miłość nieśmiertelną. Zmarła Cusi przychodzi każdej nocy na miejsce gdzie zginęła jej córeczka by przeklinać kapłanów i całować kwiaty begonii.

Tak zakończyła się legenda o Machu Picchu. Tony Halik spędził tam kilka nocy, lecz jak sam mówi nie zobaczył ducha pięknej więźniarki.

...Ostrołęka i Kurpie...

Ostrołęka, to pięknie miasto położone w województwie Mazowieckim nad rzeką Narwią. Ostrołęce prawa miejskie nadał książę Mazowiecki Siemowit III w dniu 12 maja 1373r. Obecnie liczy ona 54,129 tys. mieszkańców. Historia Ostrołęki jest bardzo interesująca i obszerna. Początki tego miasta były jednak dość smutne, gdyż w 1563 roku Ostrołęka została dotknięta zarazą oraz pożarem, które spustoszyły miasto. Kolejnym smutnym wydarzeniem był potop szwedzki w czasie, którego Ostrołęka została dotkliwie zniszczona. Z biegiem czasu miasto zaczęło stawać na nogi, w XVII w. nastąpiło ożywienie gospodarcze, głównie na skutek rozwoju handlu. Już w 1777r. Ostrołęka liczyła 1674 mieszkańców i było trzecim pod względem wielkości miastem Mazowsza (po Warszawie i Pułtску). 1793r. to data, która szczególnie zapisała się w historii tego pięknego miasta, ponieważ w tym czasie w Ostrołęce stacjonował sztab 1 brygady wraz z 10 szwadronem wielkopolskiej kawalerii narodowej dowodzonej przez brygadiera Antoniego Madalińskiego. Stąd, po zatwierdzeniu II rozbioru Polski, kiedy to miano przeprowadzić redukcję wojsk polskich, Madaliński wyruszył na czele zgromadzonych szwadronów w kierunku Krakowa, dając tym hasło do wybuchu insurekcji kościuszkowskiej. W 1795 Ostrołęka weszła w skład zaboru pruskiego. W 1807 na polach tego miasta toczyła się bitwa między wojskami francuskimi a rosyjskimi. Francuzi zwyciężyli a następstwem tego wydarzenia było wyrzycie napisu "Ostrołęka" na Łuku Triumfalnym w Paryżu. 26 Maja 1831r. rozegrała się Bitwa pod Ostrołęką. Dowódcą w tej walce był Jędrzej Skrzynecki. Szczególnie wstąpił się 4 pułk piechoty, słynni "Czwartacy", dowodzeni przez gen. Ludwika Bogusławskiego. Pomimo nierozstrzygniętego wyniku bitwy (przed całkowitym rozbiciem uchronił Polaków w krytycznym momencie atak 4 baterii konnej podpułkownika Józefa Bema) bitwa powszechnie jest uważana za klęskę Polaków.

Na przestrzeni lat Ostrołęka zmagala się z różnymi doświadczeniami m.in. okres okupacji hitlerowskiej, podczas, którego utworzone były obozy pracy przymusowej. Miasto zostało poważnie zniszczone. Po wszystkich przykrych dla miasta wydarzeniach Ostrołęka kontynuowała swój dalszy rozwój przemysłowy, gospodarczy i kulturowy.

Szczególną wizytówką dla miasta Ostrołęki są Kurpie to nie tylko region, w którym leży miasto, ale również bogactwo kultury. Kurpie to nazwa ludności wywodzącej się z Mazurów zamieszkują tereny dwóch puszczy mazowieckich leżących nad Narwią: Puszczy Zielonej zwanej też: Puszcza Kurpiowską lub (Zagajnica) i Puszczy Białej. Głównymi

ośrodkami Kurpiowszczyzny są Kadzidło, Łyse i Myszyniec. Nazwa wywodzi się od noszonych przez miejscową ludność butów (Kurpsi) wyrabianych z lipowego łyka i początkowo była przezwiskiem nadanym przez okoliczną ludność, zaś sami Kurpie nazywali się Puszczałkami.

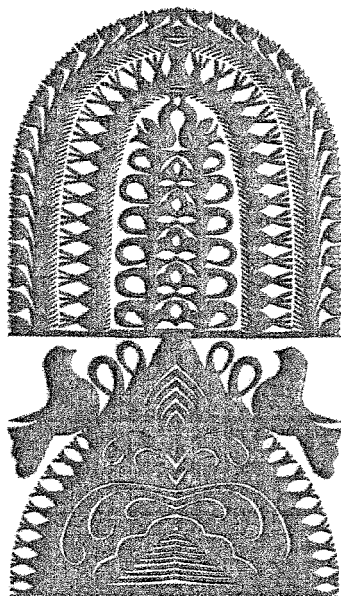
Charakterystycznymi elementami kultury kurpiowskiej są: barwne kurpiowskie stroje, chaty, zdobienia w drewnie i rzeźba, przepiękne, ale pracochłonne wycinanki, dochodzące nawet do kilku metrów palmy na Niedzielę Palmową. Elementy folkloru, w tym kurpiowska gwara, zachowały się do XXI wieku.

W celu zachowania kultury kurpiowskiej organizowane są różnego rodzaju imprezy m.in. Wesele kurpiowskie w Kadzidle, Niedziela Palmowa w Łysych bądź słynne Miodobranie Kurpiowskie w Myszyńcu. Zainteresowanych gorąco zapraszam!!!

...Ostrołęka i Kurpie...

Ostrołęka, to pięknie miasto położone w województwie Mazowieckim nad rzeką Narwią. Ostrołęce prawa miejskie nadał książę Mazowiecki Siemowit III w dniu 12 maja 1373r. Obecnie liczy ona 54,129 tys. mieszkańców. Historia Ostrołęki jest bardzo interesująca i obszerna. Początki tego miasta były jednak dość smutne, gdyż w 1563 roku Ostrołęka została dotknięta zarazą oraz pożarem, które spustoszyły miasto. Kolejnym smutnym wydarzeniem był potop szwedzki w czasie, którego Ostrołęka została dotkliwie zniszczona. Z biegiem czasu miasto zaczęło stawać na nogi, w XVII w. nastąpiło ożywienie gospodarcze, głównie na skutek rozwoju handlu. Już w 1777r. Ostrołęka liczyła 1674 mieszkańców i było trzecim pod względem wielkości miastem Mazowsza (po Warszawie i Pułtску). 1793r. to data, która szczególnie zapisała się w historii tego pięknego miasta, ponieważ w tym czasie w Ostrołęce stacjonował sztab 1 brygady wraz z 10 szwadronem wielkopolskiej kawalerii narodowej dowodzonej przez brygadiera Antoniego Madalińskiego. Stąd, po zatwierdzeniu II rozbioru Polski, kiedy to miano przeprowadzić redukcję wojsk polskich, Madaliński wyruszył na czele zgromadzonych szwadronów w kierunku Krakowa, dając tym hasło do wybuchu insurekcji kościuszkowskiej. W 1795 Ostrołęka weszła w skład zaboru pruskiego. W 1807 na polach tego miasta toczyła się bitwa między wojskami francuskimi a rosyjskimi. Francuzi zwyciężyli a następstwem tego wydarzenia było wyrznięcie napisu "Ostrołęka" na Łuku Triumfalnym w Paryżu. 26 Maja 1831r. rozegrała się Bitwa pod Ostrołęką. Dowódcą w tej walce był Jędrzej Skrzyński. Szczególnie wstąpił się 4 pułk piechoty, słynni "Czwartacy", dowodzeni przez gen. Ludwika Bogusławskiego. Pomimo nierozstrzygniętego wyniku bitwy (przed całkowitym rozbiciem uchronił Polaków w krytycznym momencie atak 4 baterii konnej podpułkownika Józefa Bema) bitwa powszechnie jest uważana za klęskę Polaków.

Na przestrzeni lat Ostrołęka zmagiała się z różnymi doświadczeniami m.in. okres okupacji hitlerowskiej, podczas, którego utworzone były obozy pracy przymusowej. Miasto zostało poważnie zniszczone. Po wszystkich przykrych dla miasta wydarzeniach Ostrołęka kontynuowała swój dalszy rozwój przemysłowy, gospodarczy i kulturowy.

Szczególną wizytówką dla miasta Ostrołęki są Kurpie to nie tylko region, w którym leży miasto, ale również bogactwo kultury. Kurpie to nazwa ludności wywodzącej się z Mazurów zamieszkują tereny dwóch puszczy mazowieckich leżących nad Narwią: Puszczy Zielonej zwanej też: Puszcza Kurpiowską lub (Zagajnica) i Puszczy Białej. Głównymi

ośrodkami Kurpiowszczyzny są Kadzidło, Łyse i Myszyniec. Nazwa wywodzi się od noszonych przez miejscową ludność butów (Kurpsi) wyrabianych z lipowego łyka i początkowo była przezwiskiem nadanym przez okoliczną ludność, zaś sami Kurpie nazywali się Puszczakami.

Charakterystycznymi elementami kultury kurpiowskiej są: barwne kurpiowskie stroje, chaty, zdobienia w drewnie i rzeźba, przepiękne, ale pracochłonne wycinanki, dochodzące nawet do kilku metrów palmy na Niedzielę Palmową. Elementy folkloru, w tym kurpiowska gwara, zachowały się do XXI wieku.

W celu zachowania kultury kurpiowskiej organizowane są różnego rodzaju imprezy m.in. Wesele kurpiowskie w Kadzidle, Niedziela Palmowa w Łysych bądź słynne Miodobranie Kurpiowskie w Myszyńcu. Zainteresowanych gorąco zapraszam!!!

„Polowanie na ducha śmierci Xtabay”

„Xtabay, Xtabay przyniesie Ci Śmierć...” Śpiewał stary Carlom przy wtórze Gitary. Zgromadzeni mężczyźni wsłuchiwali się w słowa pieśni, skupieni wokół dużego ogniska.

Legenda mówi, że Xtabay to kobieta- jaguar, która podczas nocy przemierza las w poszukiwaniu ofiary. Kiedy pojawia się jakiś samotny wędrowiec lub myśliwy, Xtabay staje przed nim próbując zbliżyć się do niego w postaci uwodzicielskiej kobiety. Pojawia się także pod postacią staruszki, która słabym głosem prosi o pomoc. Tylko wędrowiec czy ów myśliwy podejdzie bliżej ginie w pazurach jaguara. Gdy wszyscy mężczyźni zgromadzeni opowiadali tę straszną legendę zabrzmiał głośny ryk. Jednogłośnie krzyknęli „-to ona”.

Dzieci pochowały się pod fałdami spódnicy mamy. Gitara zamilkła. Mężczyźni niewiele myśląc powiedzieli – „Xtabay szuka kolejnej ofiary – „ZABIJAMY JA”

Krzyknął jeden z nich. Jednak wszyscy odradzali. Mówili, że to jest duch, którego nie zrani żadna kula. On jednak upierał się przy – drapieżnik czy duch i tak nie zrezygnuję. Postanowił więc, że pójdzie sam. Jak powiedział tak uczynił.

Gdy światło jego latarki przecinało mrok w gęstwinie pnączy i krzewów stapał ostrożnie. Uważał, że jaguary są to zwierzęta przebiegłe i często zaskakujące myśliwce. Nie minęło parę chwil, a w oddali spostrzegł jaguara. Podeszedł w jego kierunku ale niestety miał pecha upadł gubiąc latarkę. Zupełna cisza. W tej samej chwili wystrzelił bez wahania nabój. Zdałem sobie sprawę, że to była „ona”.

Gdy wrócił do domu wszyscy poszli zobaczyć to miejsce. Niestety ale padający deszcz w nocy pozacierał tropy.

Pewnego ranka intuicja jego podsunęła mu myśl, że jaguar może powrócić i ponownie zaatakować. Gdy wrócił do wioski zastał scenę pełną grozy. O kilka metrów od synka czał się jaguar. Bez namysłu nacisnął na spust.-oczywiście nie chybił. Na zielonej trawie leżał martwy jaguar. Wszyscy troje razem z mamą chłopca objęli się mocno stojąc nad martwym legendarną Xtabay. Po południu wrócił Alberto z dwoma krajowcami i natychmiast zaczęli oglądać ciało zwierzęcia. Jednogłośnie krzyknęli – „to na pewno ona”. Musiał im obiecać, że do ranka dnia następnego nikt nie dotknie zwierzęcia, ponieważ zgodnie z wierzeniem o północy przeobrazi się w kobietę. Niestety ale wieki kot leżał nieruchomo i nie dokonała się żadna przemiana.

Dla mieszkańców Hondurasu oznaczało to koniec dawnej fantastycznej legedy.

Jestem...

*by zdobywać szczyty radości,
ośnieżone zwycięstwem
by schodzić w największe depresje bólu,
by poznawać każdy zakątek samego siebie
bo przecież jestem.....
rzeźbą z wody
kobiercem z prochu
czującą materią
jestem odkrywcą, rwącym potokiem
jestem Tu z największym darem – swobodą
jestem, bo życie jest największą przygodą*

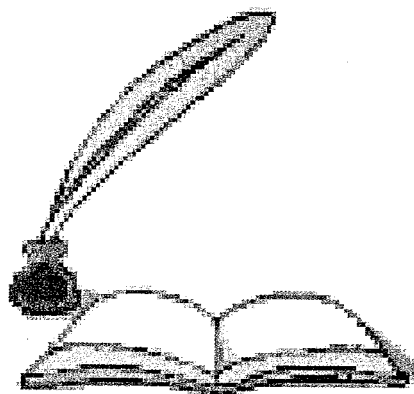
K.Z.

Przygoda...

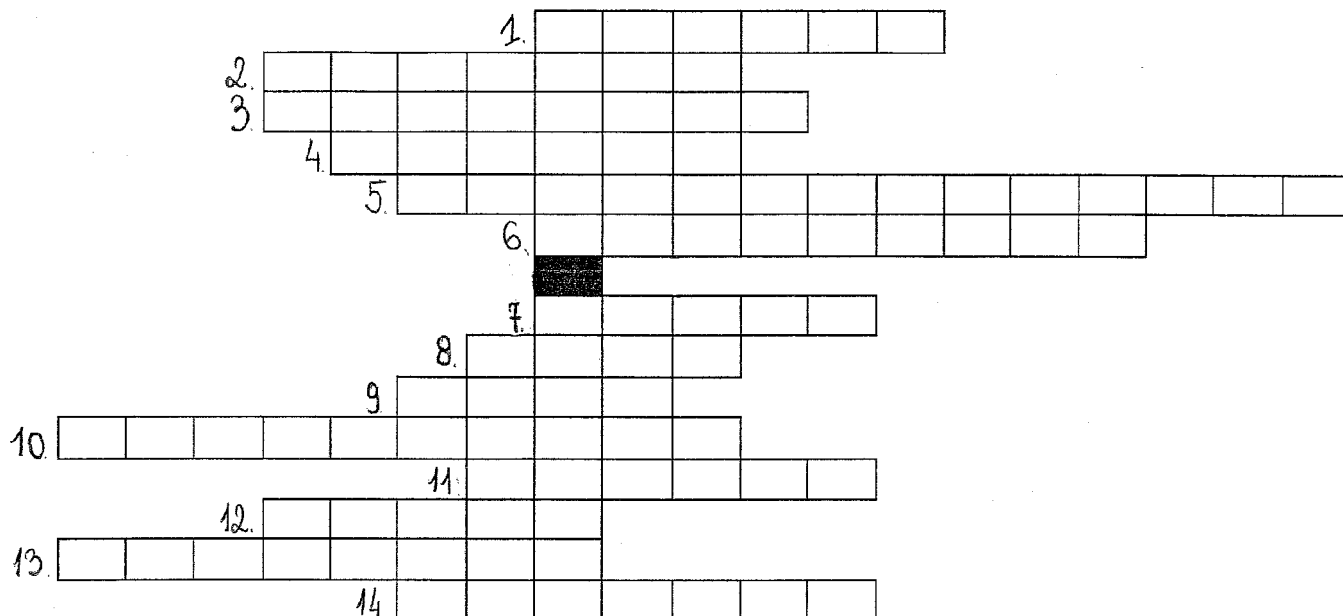
Przygodą jestem
Przygodę miałem
Przygodę znałem
Z przygodą żyłem z przygodą spałem
Przygoda to takie proste słowo a bywa czasem
nie zbyt kolorowo.
Przygoda mała czy duża, pewna podróż
w chmurach bądź w górach.

Z przygodą nigdy nie ma żartów, bo
nie wiadomo co cię spotka czy
fantazja czy nie miła anegdotka.

D.M.

Krzyżówka

1. Jaką nagrodę otrzymał T. Halik za prowadzenie programu „Pieprz i Wanilia”
2. Po wojnie T. Halik wyjechał do Afryki gdzie pracował jak operator filmowy w firmie...
3. Tytuł jednej z książek T. Halika to „Z kamera i.... w Moto Grosso”
4. Nazwa państwa, w którym T. Halik ukończył szkołę oficerską?
5. Tony Halik nakręcił ponad 400 filmów....
6. W 1948 roku T. Halik wyemigrował do...
7. Nazwa miasta, w którym znajdowało się gimnazjum, do którego uczęszczał T. Halik ?
8. Co takiego odkrył T. Halik w Mato Gross?
9. Ile razy uznano T.. Halika na zmarłego?
10. Książki „The wind” i „Hunters from the sky” opowiadają o przygodach ....T. Halika ?
11. Swoją pierwszą wyprawę odbył jachtem do wodospadów...?
12. Jak nazywał się jacht, którym T. Halik udał się w rejs rzeką Parana?
13. Jeden ze znanych polskim widzom film T. Halika to „180 tysięcy kilometrów i .....”?
14. W 1939 r. T. Halik przedostał się za granicę do...?

